

Majetková kriminalita v obchodních centrech

Property crime in shopping centers

Jan Pilarš

Bakalářská práce
2013

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky
akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Jan PILAŘ
Osobní číslo: A10575
Studijní program: B3902 Inženýrská informatika
Studijní obor: Bezpečnostní technologie, systémy a management
Forma studia: prezenční

Téma práce: Majetková kriminalita v obchodních centrech

Zásady pro vypracování:

1. Zpracujte rešerši literatury, která se vztahuje k otázkám majetkové kriminality v obchodních centrech.
2. V rámci východiskové hypotézy specifikujte a analyzujte zkoumaný problém – vymezte znaky, příčiny a projevy majetkové kriminality, uveďte aktuální právní aspekty (fenomenologie, etiologie).
3. Vymezte a specifikujte postupy při eliminaci projevů majetkové kriminality ze strany státních a privátních bezpečnostních subjektů (institucionální zakotvení).
4. V závěru bakalářské práce zhodnoťte dynamiku, případně prognózu majetkové kriminality v obchodních centrech, v souladu s analytickými závěry a výstupy prezentujte vlastní návrhy, využitelné v praxi, získané údaje zpracujte pomocí statistických metod.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

1. BRABEC, František. Hlídací služby. Praha: Eurounion, 1995, 259 p. ISBN 80-858-5812-6.
2. BRABEC, František. Bezpečnost pro firmu, úřad a občana. Praha: Public History, 2001. ISBN 80-86445-04-06.
3. BRABEC, František. Ochrana bezpečnosti podniku. Praha: Eurounion, 1996, 203 s. ISBN 80-858-5829-0
4. ČÍRTKOVÁ, Ludmila. Policejní psychologie. Vyd. 3. Praha: Portál, 2000, 254 s. ISBN 80-717-8475-3.
5. KAMENÍK, Jiří a František BRABEC. Komerční bezpečnost: soukromá bezpečnostní činnost detektivních kanceláří a bezpečnostních agentur. Praha: ASPI, 2007, 338 s. ISBN 978-807-3573-096.
6. KŘEČEK, Stanislav. Ochrana majetku systémy průmyslové televize. Praha: Grada, 1997, 183 s. ISBN 80-716-9402-9.

Vedoucí bakalářské práce:

PhDr. Mgr. Stanislav Zelinka

Ústav bezpečnostního inženýrství

Datum zadání bakalářské práce:

25. února 2013

Termín odevzdání bakalářské práce:

30. května 2013

Ve Zlíně dne 25. února 2013

prof. Ing. Vladimír Vašek, CSc.
děkan

doc. Mgr. Milan Adámek, Ph.D.
ředitel ústavu

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce pojednává o majetkové kriminalitě v obchodních centrech a v maloobchodech v nich obsažených. Jsou zde popsány druhy krádeží a bezpečnostní monitorování objektu, jak technickými prostředky, tak fyzickou ostrahou. Na závěr je popsána prognóza do dalších let a vlastní návrhy pro zlepšení zabezpečení obchodních center a tím i zmenšení škod vzniklých majetkovou kriminalitou.

Klíčová slova: kriminalita, majetková kriminalita, maloobchod, obchodní centrum

ABSTRACT

This thesis is focused on property crimes taking place in shopping malls and retails that are present in malls. The different crimes are described as well as the security measures – both in technological and human form. The prognosis for upcoming years and suggestions for enhancing the shopping mall's security are presented at the end of the thesis.

Keywords: crime, property crime, retail, shopping center

Tímto děkuji mému vedoucímu bakalářské práce PhDr. Mgr. Stanislavu Zelinkovi za odborné vedení, připomínky a rady při vypracovávání mé bakalářské práce. Také bych chtěl poděkovat p. Jiřímu Němečkovi za následnou korekturu anglických částí této práce.

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

.....

podpis diplomanta

OBSAH

ÚVOD	9
1 MAJETKOVÁ KRIMINALITA	10
1.1 OBCHODNÍ CENTRUM	10
1.2 PŘÍČINY MAJETKOVÉ KRIMINALITY	11
1.3 PROJEVY MAJETKOVÉ KRIMINALITY	11
1.4 ZNAKY MAJETKOVÉ KRIMINALITY	12
2 KRÁDEŽ V OBCHODNÍCH CENTRECH	13
2.1 KRÁDEŽ VLOUPÁNÍM	14
2.2 KRÁDEŽ PROSTÁ	14
2.2.1 Krádeže vnější	15
2.2.2 Krádeže vnitřní	15
2.2.3 Kombinace	16
2.2.4 Kapesní zloději	16
3 ELIMINACE KRÁDEŽÍ A VZNIKLÝCH ŠKOD	17
3.1 TECHNICKÉ ZABEZPEČENÍ.....	18
3.1.1 Mechanické zábranné systémy	18
3.1.2 Elektronické zábranné systémy	19
3.1.2.1 Radiofrekvenční systémy ochrany zboží (RF)	19
3.1.2.2 Elektromagnetické systémy ochrany zboží (EM)	20
3.1.2.3 Akusto-magnetické systémy ochrany zboží (AM)	21
3.1.3 Další druhy ochrany zboží	21
3.2 BEZPEČNOSTNÍ MONITOROVÁNÍ	22
3.2.1 Hlídací služby	22
3.2.1.1 Charakteristika hlídací služby	23
3.2.1.2 Ocenění bezpečnostních rizik	23
3.2.1.3 Bezpečnostní projekt ostrahy	24
3.2.1.4 Základní činnosti hlídacích služeb	26
3.2.2 Kamerové systémy CCTV	29
3.2.2.1 Zásady provozování kamerového systému z hlediska zákona o ochraně osobních údajů	30
3.3 DETEKTIV OBCHODU	31
3.3.1 Úlohy detektiva obchodu	31
3.3.2 Formy a metody detektiva obchodu	32
3.3.2.1 Detektivní dohled	32
3.3.2.2 Detektivní pozorování	32
3.3.2.3 Detektivní dokumentování	32
3.4 BOJ PROTI MAJETKOVÉ KRIMINALITĚ.....	33
4 ROZVOJ MAJETKOVÉ KRIMINALITY	34
4.1 DYNAMIKA MAJETKOVÉ KRIMINALITY	34
4.2 PROGNÓZA MAJETKOVÉ KRIMINALITY	35
5 NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ ZABEZPEČENÍ	37
5.1.1 Režimové opatření	37
5.1.2 Technické zabezpečení	39

ZÁVĚR	41
ZÁVĚR V ANGLIČTINĚ.....	42
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	43
INTERNETOVÉ ZDROJE.....	44
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	45
SEZNAM OBRÁZKŮ.....	46

ÚVOD

Majetková kriminalita se vyskytuje už od počátku rozvoje lidské společnosti. Vždy byla a dá se předpokládat, že vždy bude. V dnešní době jsou a v budoucnosti i budou lidé, kteří jsou v tísnivé situaci a budou si chtít přilepšit krádežemi spotřebního zboží. Budou také lidé, co si budou chtít krádežemi přivydělat, nebo ušetřit své peníze.

Cílem této bakalářské práce je zaměřit se na všechny druhy majetkové kriminality v obchodních centrech. A to krádeže vloupáním a zejména krádeže prosté. Popsat jejich znaky, které nesou a příčiny, proč se lidé uchylují k takovému jednání.

Dále je popsána eliminace majetkové kriminality a snižování škod. Tato část je zaměřena na technické zabezpečení objektu, zejména na elektronické a mechanické zabezpečení, a na bezpečnostní monitorování objektu, zejména na hlídací služby a kamerové systémy. U hlídacích služeb jsou popsány všechny její činnosti, jak tvorba plánů a ocenění bezpečnostních rizik, tak popsání činnosti, kterou v obchodním centru zastávají. Není zde opomenuta ani role detektiva obchodu, který je nedílnou součástí obchodního centra a přispívá k zabraňování krádeží a tím i zmenšování škod.

V této práci je část věnována dynamice majetkové kriminality a prognóze majetkové kriminality do dalších let. Tyto dva aspekty se sebou úzce souvisí. Pro vytvoření prognózy je potřeba se poohlédnout do let minulých a zjistit, jakou má majetková kriminalita dynamiku a jakým směrem směřuje. Z toho se dá usuzovat pohyb a směr majetkové kriminality i do let následujících.

Na závěr této práce jsou zpracovány plány pro lepší zabezpečení objektů a tím i zmenšení škod a nákladů. Návrh se zabývá zejména zlepšením režimových opatření a technického zabezpečení, které dnes není ideální a v jistých případech ani dostačující.

Tato práce může sloužit jak laické veřejnosti k zorientování se v této problematice, tak může sloužit jako inspirace pro obchodní centra samotná, pro zlepšení stávajících bezpečnostních opatření a tím i snížení škod napáchaných majetkovou kriminalitou.

1 MAJETKOVÁ KRIMINALITA

„Obsah pojmu majetková kriminalita zahrnuje všechny trestné činy proti majetku v souladu s trestním zákonem a neuzívá rozdělení podle policejní takticko-statistické klasifikace.“ [14]

Majetková kriminalita vychází z trestního zákona hlavy deváté a zahrnuje trestné činy:

- krádež dle § 247 trestního zákona
- zpronevěra dle § 248 trestního zákona
- neoprávněné užívání cizí věci dle § 249 trestního zákona
- neoprávněné držení platební karty dle § 249b trestního zákona
- podvod dle § 250 trestního zákona
- legalizace výnosů z trestné činnosti dle § 252 trestního zákona
- pletichy při řízení konkursním vyrovnávacím dle § 256b trestního zákona
- předlužení dle § 256c trestního zákona
- poškození cizí věci dle § 257 trestního zákona
- poškození a zneužití záznamu na nosiči informací dle § 257a trestního zákona
- zneužívání vlastnictví dle § 258 trestního zákona

Majetková kriminalita v obchodních centrech se týká především ochrany zboží, osob a majetku v daném objektu. Tato kriminalita je specifická v tom, že je páchána osobami napříč celým spektrem populace po celém světě. Je možné určit specifické příčiny, projevy a znaky pro tento společenský jev.

1.1 Obchodní centrum

Obchodní centrum neboli nákupní centrum je objekt, nebo skupina objektů, které lidé navštěvují za účelem nákupu zboží. Takové centrum je vybaveno místy pro maloobchody, cestami pro pohyb mezi nimi, garážemi a ostatními plochami jako je například zázemí pro zaměstnance a toalety. V obchodním centru je větší množství maloobchodů, které fungují samostatně, avšak společně tvoří samotné obchodní centrum. Celkové zabezpečení v obchodním centru zajišťuje sám provozovatel obchodního centra, ale maloobchody si mohou svou plochu dodatečně zajistit sami, ať už technicky, nebo fyzicky. Obchodní centra se vyskytují většinou na perifériích měst, ale postupem času se mohou stávat více středem města, díky zastavění okolních ploch. Obchodní centrum stahuje velké množství

osob z širokého okolí a vytváří tím velkou přelidněnou plochu. Takto zalidněná plocha skýtá úskalí a nebezpečí pro osoby a majetek.

1.2 Příčiny majetkové kriminality

Pro příčiny majetkové kriminality, nebo kriminality vůbec se člověk musí poohlédnout dozadu. Tato činnost může být pěstována v člověku již od dětství. Vše okolo osoby má vliv na vývoj jedince a tudíž i na budoucí postoj k majetkové kriminalitě. Nejenom vývoj osobnosti má vliv na kriminalitu, ale jsou to i kulturní hodnoty, které má každá osoba okolo sebe. Také média a hry jsou v dnešní době pro některé osoby velmi motivující.

Pro některé lidi může být motivací a lákadlem zbohatnutí na ukradených věcech, nebo pouze ušetření přilepšení si na těchto věcech. Pro některé osoby, nebo skupiny osob, se tato nezákonná činnost, získávání všeho potřebného, může stát celoživotní náplní. Do této skupiny mohou být zařazeni lidé bez domova, nebo osoby trpící sociální chudobou.

Jako další příčina krádeží je krádež na zakázku, nebo z možnosti zboží později prodat. Takovýchto krádeží se v převážné většině dopouští organizované skupiny. Tyto skupiny jsou většinou dobře organizované, jak hierarchicky, tak po organizovanosti. Takovéto krádeže mohou způsobit velké ztráty a odhalení jednotlivých pachatelů je velmi malá.

Jako příčinu majetkové kriminality můžeme uvést i nezaměstnanost. V dnešní době se nezaměstnanost pohybuje okolo 8%, což je přibližně 60000 osob. Někteří z těchto osob svou situaci řeší krádežemi, hlavně spotřebního zboží, aby ulehčili své situaci.

Mezi hlavní příčiny tedy můžeme zařadit nedostatek peněz a touha po lehkém zisku, tudíž krádeží a následným prodejem.

1.3 Projevy majetkové kriminality

Majetková kriminalita je všeobecně chápána jako nejsnadnější cesta k obohacení se. Také riziko dopadení je chápáno jako malé a přijatelné. Proto se takovéto krádeže vžily jako málo nebezpečné a na denním pořádku a často nejsou takové případy ani hlášené PČR. Do širokého podvědomí se také vžilo, že každý obchod, nebo obchodní centrum musí denně těmto krádežím čelit a velké procento jich není nikdy zjištěno.

Trestná činnost vzhledem ke škodám, které způsobí, je největší ve velkých městech a to díky počtu osob, pohybujících se uvnitř a vně objektu a to hlavně díky větší anonymitě a

velké kumulaci obchodů, hotovosti aj. Tyto faktory zajišťují větší úspěch zlodějů a menší riziko odhalení.

1.4 Znaky majetkové kriminality

Majetková kriminalita především nese znaky každodennosti. Každý den se takové činy dějí. Mnoho z nich není hlášeno, a pokud se takový čin nahlásí, nemusí být zaručeně objasněn a pachatel zadržen. Toto vychází hlavně z anonymity pachatelů ve velkém počtu osob pohybující se v obchodech a nezaujetí ostatních osob při zaznamenání trestné činnosti.

Dalším znakem majetkové kriminality v obchodních centrech je nízká škoda způsobená jednou krádeží, toto nemusí být vždy pravidlem. Bohužel se těchto činů stává velké množství, a tudíž jsou škody pro obchody v celkovém součtu velmi velké.

Velká dostupnost zboží nese znak majetkové kriminality. Obchodní centra a maloobchody jsou dnes nedílnou součástí každého města. Čím větší město, tím větší počet maloobchodů a obchodních center.

Velká kumulace osob a zaparkovaných aut je lákadlem pro náhodné, nebo profesionální zloděje. V takovémto prostředí se pro ně skýtá velké množství možností.

2 KRÁDEŽ V OBCHODNÍCH CENTRECH

Pojem krádež je definován v trestním zákoníku č.40/2009 Sb. §205. Citováno:

- (1) *„Kdo si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, a*
- a) způsobí tak na cizím majetku škodu nikoliv nepatrnou,*
  - b) čin spáchá vloupáním,*
  - c) bezprostředně po činu se pokusí uchovat si věc násilím nebo pohrůžkou bezprostředního násilí,*
  - d) čin spáchá na věci, kterou má jiný na sobě nebo při sobě, nebo*
  - e) čin spáchá na území, na němž je prováděna nebo byla provedena evakuace osob, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.*
- (2) *Kdo si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, a byl za čin uvedený v odstavci 1 v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.*
- (3) *Odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 větší škodu.*
- (4) *Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,*
- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny,*
  - b) spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu, za živelní pohromy nebo jiné události vážně ohrožující život nebo zdraví lidí, veřejný pořádek nebo majetek, nebo*
  - c) způsobí-li takovým činem značnou škodu.*
- (5) *Odnětím svobody na pět až deset let bude pachatel potrestán,*
- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 škodu velkého rozsahu, nebo*
  - b) spáchá-li takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání trestného činu vlastizrady (§ 309), teroristického útoku (§ 311) nebo teroru (§ 312).*
- (6) *Příprava je trestná.*“[16]

Krádeže můžeme rozdělit na dvě samostatné skupiny. Na krádeže vloupáním a na krádeže prosté. Krádež vloupáním je provedena způsobem vloupáním se do objektu, v našem případě do obchodního centra, za účelem krádeže majetku a obohacení se. Na rozdíl od toho krádež prostá je provedena osobou uvnitř objektu za provozu, za účelem obohatit se. Při krádežích prostých se nedopouštějí krádeží jen samotní zákazníci, což je rozšířený mýtus, ale také samotní zaměstnanci, dodavatelé, ale i zaměstnanci hlídacích služeb, nebo detektivové samotného obchodního centra.

2.1 Krádež vloupáním

Jako krádež vloupáním označujeme takovou událost, která vznikla násilným vniknutím do objektu jednou, nebo více osobami za účelem zcizení věci. Tento typ krádeže není zdaleka tak frekventovaný jako krádež prostá. Jednorázově takováto krádež může způsobit obchodnímu centru větší ztráty, než krádež prostá, ale v celkovém součtu jsou tyto krádeže daleko méně nákladné pro obchodní centrum, než krádeže prosté.

2.2 Krádež prostá

Jako krádež prostou označujeme takovou událost, která nevznikla někým zvenčí, násilným vloupáním do objektu, osobou, nebo osobami, které k danému obchodnímu centru měli nějaký vztah. Za vztah můžeme označit zaměstnanecký, dodavatelský, nebo zákaznický. Když je krádež provedena nějakou takovou osobou, nebo více osobami, která měla nějaký z předešlých vztahů k obchodnímu centru, můžeme takovou krádež označit jako prostou. Takových krádeží v porovnání s krádežemi vloupáním je drtivá většina. Ať už v počtu, tak i v následné škodě vzniklé při takových krádežích. Jedním z důvodů proč je krádeží prostých více, než krádežích vloupáním je ten, že pro vloupání do objektu potřebuje pachatel více prostředků, znalostí a času, než při krádežích prostých.

Podle průzkumu britské společnosti Centre for Retail Research z roku 2009 bylo v České republice odcizeno zboží, díky krádežím prostým, za téměř devět miliard korun. V roce 2011 už to bylo téměř deset miliard korun. Krádeže v posledních letech mají vzrůstající tendenci a to vždy o několik procent ročně.[12]

Krádeže prosté můžeme rozdělit na krádeže vnější a krádeže vnitřní. Krádeže vnější se dopouští jedna, nebo více osob, která se v obchodním centru jako zákazník a má s tím daným obchodním centrem zákaznický vztah. Krádeže vnitřní se dopouští jedna, nebo více osob, která má s daným obchodním centrem vztah například zaměstnanecký, nebo

dodavatelský. Není vyloučeno, že se tyto krádeže mohou kombinovat, například zaměstnanec spolupracovat s nějakým zákazníkem za účelem zisku a obohacení se.

2.2.1 Krádeže vnější

Pro označení krádeže vnější, musí být osoba s obchodním centrem ve vztahu zákaznickém. Nesmí v tom určitém obchodním centru být zaměstnán. Takové krádeže jsou v České republice nejčastější. Z celkového počtu krádeží zabírají až polovinu z celkového počtu krádeží v obchodních centrech. Krádeží vnějších se dopouští osoby jednotlivě, nebo organizované skupiny. Krádež může být jen pro svou potřebu, nebo na zakázku, což se nejvíce týká organizovaných skupin. Organizované skupiny mohou mít několik členů a mohou mít i velice propracovanou strukturu loupeže. Není výjimkou, že v takových skupinách se nacházejí i nezletilé osoby.

Mezi nejčastěji kradené zboží se řadí drobná elektronika, DVD, drobná kosmetika, počítačové hry, značkové oblečení, alkohol a sladkosti. Jde o zboží, které je vyhledávané kvůli své ceně a rozměrům. Alkohol bych zařadil do zvláštní skupiny, která je kradena hlavně díky své oblibě mezi lidmi bez domova mladými lidmi.

V roce 2011 byl podíl ztrát na tržbách 1,53%. To je oproti roku předešlému navýšení o jednu desetinu procenta. Výhledy do budoucna jsou takové, že krádeže budou přibývat a to i díky dnešní velké nezaměstnanosti.

2.2.2 Krádeže vnitřní

Pro označení krádeže vnitřní, musí být osoba s obchodním centrem ve vztahu zaměstnaneckém, nebo dodavatelském. Takové krádeže jsou v České republice velmi časté. Z celkového počtu krádeží zabírají až jednu třetinu z celkového počtu krádeží v obchodních centrech. Krádeží vnitřních se dopouští osoby jednotlivě, nebo organizovaně s jinými osobami, které jsou s obchodním centrem ve vztahu zaměstnaneckým, nebo dodavatelským. Jsou to tedy sami zaměstnanci a dodavatelé. Mezi zaměstnance řadíme samotné prodavače, ale také hlídače a detektivy obchodu zaměstnané vlastním obchodním centrem, nebo pronajatou hlídací agenturou.

Krádež může být jen pro svou potřebu, nebo na zakázku, což se nejvíce týká organizovaných skupin. Krádeže se nemusí nutně vztahovat jen na fyzicky zcizené zboží, ale vykrádání firemních know-how, kontaktů a důvěrných obchodních informací.

2.2.3 Kombinace

Někdy dochází i ke kombinaci osob z předešlých skupin, které se účastní trestného činu. Dochází zde ke kombinaci zaměstnance a zákazníka. Tyto krádeže v sobě nesou rizika od obou skupin krádeží. Takové krádeže mohou způsobovat velmi vysoké ztráty obchodnímu centru. Například spolupráce v prodejně s elektronikou může vyjít obchod velmi drahο. Na prokazování takového zločinu je potřeba mít v objektu kamerový systém, nebo si najmout nezaujatou hlídací agenturu.

2.2.4 Kapesní zloději

Nedílnou součástí každého obchodního centra jsou kapesní zloději. Proti těmto zlodějům jsou zákazníci varováni při vchodu do každého obchodního centra. Boj proti nim vedou obchodní centra varováním a obezřetností zákazníky. Nedílnou součástí v boji proti kapesním zlodějům je kamerový systém instalovaný v objektu. Touto problematikou se zabývají státní služby, jde většinou o prevenci, oslovování osob a vedení rozhovorů na toto téma. Výsledek tohoto snažení je osvěta a ponaučení.

3 ELIMINACE KRÁDEŽÍ A VZNIKLÝCH ŠKOD

Potřeba odstranění škod vzniklých krádežemi v obchodních centrech, nebo alespoň jejich co největší omezení je v zájmu obchodních center již od nepaměti. Tohoto cíle je dnes možné dosáhnout různými způsoby. Pro eliminaci krádeží je možné použít technického zabezpečení, bezpečnostním monitorováním, nebo detektivem obchodu. Tyto skupiny je vhodné mezi sebou kombinovat a vytvoří tak komplexní síť ochranu majetku a osob v celém objektu pro snížení škod způsobenými krádežemi.

Eliminace škod vzniklých krádežemi v obchodních centrech může být řešena obchodním centrem samotným. Pro technické zabezpečení a bezpečnostní monitorování může využít specializované firmy, která dodá materiál a profesionální nainstalování jednotlivých komponentů a obsluhu budou provádět samotní zaměstnanci obchodního centra. Jako detektiv obchodu by v tomto případě byl proškolený zaměstnanec. Tohoto systému, kdy si vše obstarává samotné obchodní centrum, se ve skutečnosti téměř nevyužívá pro svou finanční a časovou náročnost.

Obchodní centrum může zajistit ochranu a ostrahu také skrz soukromé bezpečnostní agentury. Soukromé bezpečnostní agentury nabízejí kompletní služby jak pro fyzickou tak technickou část zabezpečení objektu. Zaměstnanci jsou školení odborníci na jednotlivé služby, které jsou v objektu poskytovány. Této službě se využívá v drtivé většině případů obchodních center.

Eliminace škod vzniklých krádežemi v obchodních centrech může být řešena také PČR. Policejní hlídky v obchodních centrech nehlídkují a neplní tak pozici ostrahy, ale po obdržení zprávy jsou vysílány na místo. Pokud je podezřelá osoba zadržena na místě, příslušníci PČR zajistí podezřelou osobu a sbírají informace k jeho usvědčení. Informace v podobě výpovědi svědků a elektronické důkazy jako jsou například záznamy z bezpečnostních kamer. Pokud podezřelá osoba nebyla zadržena, ale je na útěku, začínají příslušníci PČR pátrat po osobě podezřelé z krádeže v okolí objektu. Pátrání probíhá v okolí objektu. Většinou se postupuje systematicky spirálovitou trasou od místa činu do vzdálenějších míst. V tu dobu by již měli mít policisté popis osoby, nebo osob, které jsou podezřelé z krádeže.

PČR pořádá preventivní akce, kdy promlouvají se zákazníky obchodních center a vedou s nimi rozhovory a přitom rozdávají letáky, nebo předměty, které budou upozorňovat na možné nebezpečí. Takové akce jsou víceméně zaměřeny na kapsáře. Akce je zaměřena na

všechny zákazníky obchodního centra avšak jako primární skupinou jsou staří lidé a důchodci, kteří jsou kapsáři ohroženi nejvíce. Jiné preventivní akce mohou být pořádány také pro řidiče, kteří obchodní centrum navštěvují automobily. Prevence je zaměřena na prevenci proti krádežím předmětům z automobilů.

3.1 Technické zabezpečení

Každé obchod, ať už samotný malý obchod, nebo obchodní centrum jako celek je, nebo by mělo být, zajištěno určitými bezpečnostními prvky. Tyto prvky jsou jistou měrou potřebné pro aktivní ochranu zboží, majetek podniku a zaměstnanců, a také pro pasivní ochranu a odrazení osob od loupeže. Technickou ochranu zboží můžeme rozdělit na dvě velké skupiny, které jsou mezi sebou nedílně propojeny. Jsou to mechanické zábranné prostředky a elektronické zábranné prostředky. Každá skupina je určena pro jinou ochranu zboží a odrazování od loupeže. Obě skupiny technické ochrany můžeme najít v celém objektu. Od pláště obchodního centra, přes vchody do jednotlivých obchodů až po ochranu jednotlivého zboží v obchodech. Tyto prvky by se svou cenou měly několikanásobně obchodnímu centru vyplatit a počáteční výdaje by měly být vykompenzovány nižší kriminalitou.

Technická ochrana sama o sobě nestačí a měla by být kombinována s ostrahou fyzickou. V obchodních centrech se využívá služeb soukromých bezpečnostních služeb. Takovým službám v obchodních centrech říkáme hlídací služby.

3.1.1 Mechanické zábranné systémy

„Mechanické zábranné systémy považujeme za základní prvek ochrany objektů a osob v průmyslu komerční bezpečnosti. Pod mechanické zábranné systémy řadíme veškeré mechanické prvky, které stěžují násilné vniknutí nepovolané osoby do chráněné zóny nebo objektu především přes oplocení nebo cestou dveřních a okenních otvorů, případně manipulaci nepovolané osoby s chráněnými předměty v zabezpečeném objektu.“ [6]

Mechanické zábranné systémy můžeme rozdělit na obvodové, plášťové a předmětové. Obvodové zábranné systémy zajišťují bezpečnost v přilehlém okolí samotného objektu, v našem případě obchodního centra, jako jsou parkoviště, nebo vykládací plochy. Plášťové zábranné systémy zabraňují neoprávněnému a násilnému vniknutí osoby do objektu některým ze standardních, nebo nestandardních vstupních otvorů. Předmětová ochrana

zabezpečuje prostory, nebo úschovná místa, kde jsou uloženy cennosti, nebo jiné drahé předměty před zcizením neoprávněnou osobou.

Mechanické zábranné systémy doprovází zákazníky od příjezdu do obchodního centra, při výběru zboží, až po opuštění obchodního centra. Před obchodním centrem můžeme nalézt různé závory a retardéry. Co se týče plášťové ochrany objektu, můžeme určit několik mechanických zábranných prvků, jako jsou například bezpečnostní dveře, bezpečnostní okna, mříže, nebo bezpečnostní tvrzená skla. Uvnitř objektu se mohou nacházet další bezpečnostní dveře a rolety oddělující samotný obchod od vnitřku celého objektu, různé zábradlí. Uvnitř samotných obchodů se můžeme setkat s mechanickými zábrannými prostředky, jako jsou například pulty pro vstup osob do obchodu, pokladny, nebo trezory pro uchovávání cenných věcí a větších peněžních obnosů. Mechanické prostředky můžeme nalézt přímo na výrobcích, jako například barevné náplně na oblečení.

Všechny tyto mechanické zábranné prostředky v obchodním centru slouží hlavně k prevenci proti násilnému vniknutí do střežených prostor, nebo odcizení cenných předmětů.

3.1.2 Elektronické zábranné systémy

V posledních třiceti letech prožila elektronika velký boom a to se odrazilo i v zabezpečení obchodních center. Starší objekty jsou renovovány a nové jsou zabezpečovány čím dál vyspělejšími elektronickými zábrannými systémy.

Elektronické zábranné systémy slouží ke zvukovému a světelnému upozornění při krádeži, nebo pokusu o krádež, zboží. Toho je docíleno nejčastěji nějakým ze systémů radiofrekvenčním, elektromagnetickým, nebo akusto-magnetickým.

3.1.2.1 Radiofrekvenční systémy ochrany zboží (RF)

Celý systém je složen ze tří elementárních částí.

- pevné plastové etikety, samolepky a speciální ochranné etikety (na lahve, s inkoustem aj.)
- uvolňovač (detacher) plastových etiket a deaktivátor samolepicích etiket
- Detektor, který vytváří ochranný prostor

Tento systém je využíván hlavně k ochraně zboží. Využívá se hojně v obchodech se sortimentem oděvů, bot, sportovních potřeb, drogistiky, hraček a v hypermarketech.

Celý proces tohoto systému je rozčleněn na dvě fáze. Jako první se etiketa, nebo samolepka se upevní na produkt a tam plní funkci zabezpečení produktu do té doby, než nastane fáze dvě. Ve fázi dvě, se samolepka slepí, nebo deaktivuje etiketa, při zaplacení produktu zákazníkem. Pokud ale zboží není zaplacené a někdo se s takovým produktem projde okolo detektoru, který bývá umístěn do východu z prodejny, spustí se poplach.[17]

Antény v detektoru mohou být u tohoto systému buďto rozděleny do dvou míst, nebo jsou umístěny v jednom detektoru. Když jsou rozděleny do dvou míst, mezera mezi nimi může být až jeden metr. Pokud jsou umístěny v jednom detektoru, zabírá střežená plocha až dva metry, ale nelze u něj praktikovat samolepící etikety. Tento systém pracuje na frekvenci 2–10 Mhz.[13]

Obrázek 1: Radiofrekvenční systém ochrany zboží[17]

3.1.2.2 *Elektromagnetické systémy ochrany zboží (EM)*

EM systém využívá změny elektromagnetického pole. Tohoto systému se využívá zejména při ochraně zvukových nosičů, spotřební elektroniky, v parfumeriích, drogeriích, dárkových předmětech, železářstvích, knihkupectvích a knihovnách. Tento systém dokáže sám rozeznat kovové předměty od EM etikety. Jedna z velkých výhod EM systémů je velká odolnost proti odstínění ochranných prvků. Brány mohou obsahovat jen jednu anténu a s jinou bránou mohou tvořit střežené místo, nebo mohou obsahovat antény dvě a pracovat samostatně. Brány mají tři detekční místa.

Elektromagnetické etikety jsou velmi malé a nenápadné. Mohou být ve formě samolepicí, vřazovací, nebo vkládací. Rovněž se užívají transparentní a laminátové etikety. Etikety lze používat na zboží kovového charakteru.

EM systémy mají díky nemožnosti odstínění etikety alobalem vysokou provozní spolehlivost s minimálními nároky na údržbu.

3.1.2.3 Akusto-magnetické systémy ochrany zboží (AM)

AM systémy jsou založené na principu řídicí jednotky, ke které jsou připojeny antény. U tohoto systému lze kombinovat jednoanténní, nebo víceanténní uspořádání. AS je závislý na počítačovém nastavení a to díky přítomnosti řídicí jednotky.

Tento systém pracuje na frekvenci 58 kHz, což je například oproti RF systémům velmi málo. Brány dokáží zastřežit velké plochy, až do 4 metrů.

Obrázek 2: AM samo lepící etiketa

3.1.3 Další druhy ochrany zboží

Druhů technického zabezpečení je velké množství. Může se jednat o čistě elektronické zabezpečení, nebo mechanické zajištění zboží. Může se také jednat o systém, který je složen z obou těchto druhů zabezpečení. Jako příklad dalších druhů ochrany zboží mohou uvést bezpečnostní obaly, kontaktní ochranu, zvukové jehly, nebo bezpečnostní zrcadla.

Bezpečnostní obaly

Bezpečnostní obaly jsou používány na drahé zboží, které by mohlo být relativně snadno zcizeno. Takové zboží jako jsou lahve s drahým alkoholem, nebo krabice s drahým zbožím uvnitř.

Kabelová ochrana

Jako další druh ochrany zboží mohou uvést například kabelovou ochranu neboli kontaktní ochranu. Je to kombinace mechanické a elektronické ochrany zboží. Zboží je v tomto případě mechanicky v kontaktu se zabezpečovacím zařízením pomocí kabelu. Tento kabel tvoří uzavřený obvod a jakékoliv narušení obvodu vyvolá akustický poplach a také vizuálním signálem na ústředně. Tato metoda je v porovnání s ostatními ochranami téměř stoprocentní.

Zvukové jehly

Jehla je upevněná na zboží. Při zakoupení zboží musí být jehla deaktivovaná. Pokud je s jehlou neoprávněně manipulováno, je spuštěna a začne vydávat velmi hlasitý zvuk sirény a upozorní tak na zloděje přímo na místě.

Bezpečnostní zrcadla

Bezpečnostní zrcadla jsou používány jako pasivní ochrana zboží a zdraví v nepřehledných úsecích objektu, jako jsou například skladiště.

3.2 Bezpečnostní monitorování

Bezpečnostní monitorování je pro obchodní střediska velmi důležité a to z důvodu kontroly objektu a tím i eliminace značné části krádeží. Bezpečnostní sledování jak pasivní tak aktivní část zabezpečení. Tato část zajištění objektu obsahuje jak technické prostředky ochrany, tak fyzické zajištění ostrahy majetku a osob. Součinnost těchto dvou částí ochrany vytváří co nejlepší a nejkvalitnější síť pro ochranu a ostrahu majetku a osob. Bezpečnostní monitorování je představováno především hlídacími službami a službami kamerových systémů. Tyto dvě služby slouží především pro bezpečnostní monitorování, bezpečnostní dohled, zabránění škodám, zvýšit efektivitu dosažení cílů ochrany osob a majetku a zajišťovat a vyhodnocovat získané informace.

3.2.1 Hlídací služby

Soukromé bezpečnostní služby (SBS) se stále vyvíjejí a mění a to v závislosti na potřeby bezpečnostních služeb. Na vině je v tomto směru rostoucí kriminalita, sofistikovanost osob a vyšší úroveň technologie. Tyto důvody jsou pohonem pro větší specifikaci bezpečnostních služeb. Tento trend byl již nastartován a v dohledné době se nebude zastavovat.

Významnou roli v procesu zajišťování bezpečnosti podnikatelských subjektů sehrávají SBS, které lze charakterizovat jako služby specifického charakteru realizované na komerčním základě v duchu smlouvy mezi SBS a zákazníkem, případně jeho vlastní ochranu majetku a osob realizovanou vlastními zaměstnanci.[2]

Obchodní centra v dnešní době potřebují v dnešní době snížit rizika, škody a náklady na co nejmenší úroveň a proto vzrůstá význam SBS. S významem se zvedají také požadavky a díky tomu se služby bezpečnostních agentur více specifikují a diferencují. Dříve agentury

zajišťovaly jen určité úseky bezpečnosti, ale dnes je poptávka po celkovém řešení bezpečnosti. Zákazník, v našem případě obchodní centrum, dnes požadují služby přesně šité na míru.

„Soukromou bezpečnostní službou se rozumí jak ochrana a ostraha osob a majetku, jakož i ochrana dalších práv a svobod (ochrana dalších oprávněných bezpečnostních zájmů) prováděná jako podnikání, tak činnost obdobného charakteru prováděná pro vlastní potřebu ochrany a ostrahy osob a majetku v rámci vlastní organizace.“[2]

3.2.1.1 Charakteristika hlídací služby

Hlídací služby jsou jednou ze základní služby SBS, která je zaměřena na ochranu majetku a osob. Tato činnost je realizována na smluvním základě s organizací, v našem případě obchodním centrem. Zaměstnanci bezpečnostních služeb mají ochranné funkce, které byly smlouveny ve smlouvě se zákazníkem, ale mají stejná práva jako každá osoba v obchodním centru. Ochranná činnost zaměstnanců SBS se specializuje na ochranu movitý i nemovitý majetek a osoby v objektu.

Pracovník SBS má povinnost zasáhnout při zjištění trestné a jiné protiprávní činnosti, poskytnout první pomoc, udržet a obnovit klid, rozpoznat a odhadnout nebezpečí aj.

Úkony hlídacích služeb:

- Statická ostraha
- Pohyblivá ostraha
- Monitorovací ostraha
- Ostatní činnosti

3.2.1.2 Ocenění bezpečnostních rizik

„Úkolem ochrany a ostrahy majetku, osob a dalších oprávněných bezpečnostních zájmů firem, ale i občanů je minimalizovat možná rizika a na minimum redukovat možné škody.“[2]

Potřeby obchodního centra je potřeba analyzovat a zpracovat přesně na míru dle reálných a skutečných potřeb. Tento celkem je potom nutné zakotvit do smlouvy obchodního centra s agenturou poskytující hlídací služby. Při zpracovávání bezpečnostních zájmů obchodního centra je potřeba dbát na dvě základní otázky a to rizika a cíle.

Ocenění bezpečnostních rizik je nedílnou součástí hlídacích služeb. Ocenění je prováděno před uzavřením smlouvy. Je to takový základní kámen budoucí spolupráce. Ocenění bezpečnostních rizik začíná bezpečnostním průzkumem, který slouží k průzkumu prostředí a odhalení všech rizik souvisejících k provádění hlídacích služeb, která mohou v daném objektu nastat.

„Jedná se o formu soukromé bezpečnostní činnosti, při níž se jsou, vedle jiného, zjišťovány informace o stavu veřejného pořádku a o stavu bezpečnosti majetku a osob.“ [2]

Po ocenění bezpečnostních rizik jsou stanoveny bezpečnostní cíle, které jsou konfrontovány s požadavky obchodního centra na bezpečnostní efekt, objem bezpečnostních služeb, způsob provedení služeb aj.

Na základě konfrontace agentury poskytující hlídací služby a požadavků obchodního centra se vytvoří bezpečnostní projekt. Ten zachycuje podmínky hlídací služby v konkrétním obchodním centru.

V souvislosti se získanými informacemi je hlídací službou vypracováván bezpečnostní projekt ostrahy, který charakterizuje bližší podmínky zajišťování celkového výkonu prováděné činnosti pracovníků hlídací služby v konkrétním objektu či prostředí. Bezpečnostní projekt pro obchodní centrum by měl zachycovat zejména:

- ochranu hmotného majetku
  - zboží
  - prostor
  - materiálu a pomůcek v objektu
- ochranu osob
  - zaměstnanců
  - zákazníků
- ochrana veřejného pořádku
- protipožární ochranu
- ochranu bezpečnosti, hygieny a zdraví

3.2.1.3 Bezpečnostní projekt ostrahy

Bezpečnostní projekt ostrahy může být zakotven ve smlouvě s obchodním centrem, nebo je na jeho základě smlouva vytvořena. Mimo to podle tohoto dokumentu je vytvářen soubor bezpečnostních instrukcí pro pracovníky bezpečnostní hlídací služby. Bezpečnostní projekt

ostrahy vychází z předešlého bezpečnostního průzkumu, požadovaný efekt hlídacích služeb a objem bezpečnostních služeb.

V bezpečnostním projektu ostrahy jsou zakotveny informace týkající se ochrany objektu, úkolů pracovníků hlídací služby, propustkový režim, oprávnění a pravomoci pracovníků hlídací služby, specifikace klíčového režimu, způsob vyrozumění odpovědných osob aj.

Bezpečnostní projekt ostrahy upevňuje a stanoví dva základní elementy. Jsou to otázky co a jak. Co je nutno v daném objektu chránit a jak, jakým způsobem toho bude docíleno, jak bude ochrana majetku, osob a ostatních oprávněných zájmů vypadat. Tento dokument nám říká, jaký bude celkový přístup zaměstnanců hlídací služby k ostraze.

Ocenění bezpečnostních rizik a bezpečnostní projekt ostrahy je základ pro kvalitní zajištění zájmů zákazníka, v našem případě obchodního centra. V celém procesu ocenění bezpečnostních rizik je důležité určit cíle pro dvě oblasti, oblast prevence a oblast ohrožení:

- v oblasti prevence
  - zabránění škodám
  - úplné snížení škod
- v oblasti ohrožení
  - definováním cílů ochrany
  - charakteristikou příslušných opatření.

Při tomto plánování je nutné, aby body dodržovali jisté podmínky:

- opatření na sebe musí navazovat
- bezpečnostní cíle by mely korespondovat s bezpečnostními opatřeními
- pokud budou splněny bezpečnostní cíle, dostaví se tížený účinek
- opatření by měly být celistvé

V bezpečnostním projektu ostrahy by měly být vzaty do úvahy i faktory, které by mohly ovlivnit pracovníky hlídací služby. Je to zejména místo, čas, procesy a organizace. Místem je myšlen objekt, místnost a vymezený prostor. Časem je myšlena celkové roční období, dny v týdnu, nebo denní a noční doba. Procesem je myšlen charakter procesů probíhajícím v objektu a technologii. Jako organizace je myšlen celý organizační systém obchodního centra a hierarchie v něm.

„Výsledkem bezpečnostního projektu ostrahy je vypracování typových opatření, vznesení požadavků na personální zabezpečení a požadavků na organizační a režimová opatření či dalších požadavků“. [2]

Bezpečnostní projekt ostrahy může obsahovat několik možných variant. U každé varianty by měly být uvedeny klady a zápory každé z nich. Zákazník si vybírá jednu z nich a konečný výběr je vždy na zákazníkovi, v našem případě na obchodním centru.

Celkový projekt bezpečnostní ostrahy spolu s bezpečnostním průzkumem je podkladem pro nový dokument pravidel ostrahy, který se jmenuje často: „Směrnice pro výkon služby pracovníků ostrahy“. Tato směrnice by měla splňovat kritéria:

- závaznost směrnice
- informovat o vlivech, které by mohly ovlivnit výkon služby
- jednoznačnost plnění všech úkonů
- reálnost plnění všech úkonů
- ověřitelnost plnění všech úkonů.

3.2.1.4 Základní činnosti hlídacích služeb

Hlídací služby jsou prováděny různými způsoby. Záleží na předchozím vypracování bezpečnostního projektu, jakým způsobem bude ostraha prováděna. Tyto činnosti mohou být prováděny jednotlivě, nebo se mohou mezi sebou kombinovat a tvořit tak doplňující se složky.

„Hlavním úkolem hlídacích služeb je, při všech dále uváděných činnostech, zabezpečit veřejný pořádek a bezpečnost svěřeného objektu, majetku apod., přičemž základním úkolem je v tomto smyslu zabránit především trestné či jiné, protiprávní činnosti ve vztahu k majetku bezpečnosti osob, veřejnému pořádku apod.“ [2]

Činnost hlídacích služeb můžeme rozdělit do čtyř hlavních částí. Statická ostraha objektu, pohyblivá ostraha objektu, monitorovací ostraha a bezpečnostní doprovody. Ve všech čtyřech částech pracovník hlídací služby má tyto povinnosti:

- zasáhnout při zjištění trestné a jiné protiprávní činnosti
- zalarmovat síly k poskytnutí pomoci
- udržet, nebo obnovit klid a pořádek.

Statická ostraha objektů

Statická ostraha je prováděna na jednom pevně určeném místě. Z tohoto místa je organizována další činnost. Pracovníci hlídací služby, kteří praktikují statickou ostrahu, zajišťují služby:

- kontrolně propustkovou službu
- kontrolní a operativní činnosti
- ostatní činnosti.

Kontrolně propustková činnost je důležitá hlavně v kontrole prostoru vchodů a východů z objektu. Zabraňuje neoprávněnému vynášení zboží z objektu. Pro návštěvníky zprostředkovávají potřebné informace v rámci obchodního centra. Odemykají a zamykají objekt, nebo části objektu v přesně určený čas a další specifické úkoly zakotvené v pracovní smlouvě.

Kontrolní a operativní činnost zabezpečuje další úkoly, jako jsou zabraňování rozkrádání zboží, poškození a zneužití majetku, realizování bezpečnostních opatření v obchodním centru, kontroluje a reaguje na stavy vyvolané EZS, zajišťuje zájmy obchodního centra, aj.

Ostatní činnosti se vztahují hlavně k preventivní činnosti v obchodním centru. Může se to týkat prevence mimořádných situací v objektu, realizuje bezpečnostní opatření související s mimořádnými situacemi a zajišťuje další oprávněné zájmy obchodního centra.

Pohyblivá ostraha objektů

„Pohyblivá ostraha objektů představuje systém pohyblivých hlídek zajišťovaných buď vysíláním ze statických stanovišť ke splnění stanovených úkolů a činností v chráněném objektu nebo je zajišťovaná jako samostatná specifická služba s přesně vymezenými úkoly.“ [2]

Pohyblivá ostraha objektů není pro obchodní centra moc využívána. Jejich přínos může být v prevenci proti loupežím vloupáním, nebo proti vandalství. Tato služba je využívána pro kontroly objektu hlavně v nočních hodinách, kdy je obchodní centrum zavřeno.

Úkolem pohyblivé ostrahy objektů je hlavně zamezit vstupu osob do objektu, zamezit vzniku mimořádných událostí, dodržovat dohodnutá bezpečnostní opatření proti vloupání, nebo vandalismu na objektu, aj.

Monitorovací ostraha objektů

Monitorovací ostraha objektů může být prováděna dvěma způsoby. Pokud je v objektu vybudováno a zajištěno místo pro monitorovací ostrahu, je tato služba prováděna přímo odsud. Pokud ale v objektu takové místo není, jsou data z kamer a EZS posílány na vzdálenou centrálu (po síti GSM, nebo JTS) a monitorování probíhá z toho místa.

Monitorování objektu probíhá v aktuálním čase. Jsou systematicky kontrolovány všechny elektronické zabezpečovací systémy, které jsou v objektu nainstalovány. Pokud je centrála mimo objekt, jsou bezpečnostní složky posílány na místo jako výjezdové skupiny vozidlem.

Monitorovací služba zajišťuje kontrolu činnosti osob, dodržování vnitřního stanoveného režimu, dozor nad prací zaměstnanců obchodního centra, kontrola vstupu, kontrola trestných činů a přestupků, provádění jiných smluvně domluvených aktivit, aj.

Tento systém umožňuje dálkové ovládání elektronických zařízení umístěná v objektu. Měřit různé veličiny, jako je například teplota a následně jí regulovat. Díky sledování v reálném čase je možno přes tuto službu reagovat rychle na všechny podněty a nestandardní situace rychle a přesně.

Bezpečnostní doprovody

Bezpečnostní doprovod je v obchodních centrech zajišťován zejména pro finanční přesuny. Takovouto ochranu můžeme označit jako ochranu majetku a osob. Zaměstnanci hlídací agentury nabízejí doprovod druhé osobě, která vykonává přenos hotovosti, aby nedošlo k nějaké nebezpečné situaci, u které by došlo ke ztrátě majetku obchodního centra. Takováto ochrana je zajišťována jako bezpečnostní doprovod jednotlivců, nebo skupiny. Přesun hotovosti je riziková situace a proto je nutné dodržovat jistě předem dané pravidla. Pracovníci hlídací služby zajišťují druhou osobu proti obtěžování, nebo přepadení. Jedná se zde o celkovou ochranu.

Bezpečnostní doprovod osoby přenášející hotovost je nutné zohlednit v bezpečnostním projektu ostrahy. Ocenění rizika spojeného s přepravou hotovosti je také nutností. Způsob přepravy je předem definován ve smlouvě s obchodním centrem.

Při bezpečnostních doprovodech je nutné dodržet pravidla jako:

- život osob je prioritní záležitostí
- informace o přepravě hotovosti musí zůstat utajeny

- bezpečnostní doprovody se provádí za denního světla
- přenos hotovosti nesmí být pravidelný

3.2.2 Kamerové systémy CCTV

Kamerové systémy jsou dnes již nezbytnou součástí ochrany objektů, jako jsou obchodní centra a obchody samotné. Kamerové systémy jsou používány pro kontrolu objektu kvůli sledování pohybu osob a kontrolu zboží. Jsou využívány jak ve vnitřních prostorech, tak ve vnějších prostorech.

CCTV je uzavřený televizní okruh. Dnes tato definice úplně neplatí, protože okruhy nejsou uzavřené. Čím dál častěji se využívá IP kamer, které z uzavřeného televizního okruhu tvoří otevřený televizní okruh. IP kamery využívají ke komunikaci IP protokolů. Přenos dat je digitální a šifrovaný. IP kamera může být jak analogová tak digitální. V případě analogové kamery ale musí obsahovat navíc videosever pro převod signálu na digitální. Digitální kamery mají větší rozlišení a mohou sloužit k více účelům, než jen k nahrávání záznamu. Jsou to samostatné platformy, na které se může nahrát jakákoliv aplikace a kamera se mění na inteligentní kameru.

Pomocí kamerových systémů se obchodní střediska snaží bojovat s kriminalitou. Snaží se zamezovat krádežím jak aktivně, díky nahrávkám videa, tak pasivně, kamery působí preventivně na zloděje.

Celý kamerový systém je složen ze čtyř základních částí a to vlastních kamer, záznamovým zařízením, monitorů a pomocných prvků

Kamer je na trhu veliké množství a proto je nutné jejich výběru věnovat dostatek pozornosti. Kamery jsou umístěny většinou viditelně, aby mohli plnit jak aktivní, tak pasivní úlohy. Jsou umísťovány také na pevné místo, aby mohli zajišťovat kontinuální záznam vybrané oblasti, nebo zaznamenávat pohyb v daném úseku. Pokud kamera není upevněná na jedno konkrétní místo, jedná se o takzvanou pohyblivou „dome“ kameru. Takové kamery nesledují jen jedno určité místo, ale sledují aktivně větší plochy najednou. Bohužel u takových kamer nemůžeme zajistit stoprocentní zajištění oblasti, kde se něco děje. Mohou být také ovládány manuálně v propojení s konzolí.

3.2.2.1 Zásady provozování kamerového systému z hlediska zákona o ochraně osobních údajů

- Provozování kamerového systému je považováno za zpracování osobních údajů, pokud je vedle kamerového sledování prováděn záznam pořizovaných záběrů, nebo jsou v záznamovém zařízení uchovávány informace a zároveň účelem pořizovaných záznamů, případně vybraných informací, je jejich využití k identifikaci fyzických osob v souvislosti s určitým jednáním.
- Údaje uchovávané v záznamovém zařízení, ať obrazové či zvukové, jsou osobními údaji za předpokladu, že na základě těchto záznamů lze přímo či nepřímo identifikovat konkrétní fyzickou. Fyzická osoba je identifikovatelná, pokud ze snímku, na němž je zachycena, jsou patrné její charakteristické rozpoznávací.
- Zpracování osobních údajů provozováním kamerového systému je přípustné:
  - v rámci plnění úkolů uložených zákonem
  - dále je toto možné na základě řádného souhlasu subjektu údajů
  - užití kamerového systému je možné i bez souhlasu subjektu údajů
- Jednou ze základních povinností správce je v souladu s § 5 odst. 1 písm. a) zákona stanovit účel, k němuž mají být osobní údaje zpracovávány. Kamerový systém je technický prostředek (způsob), kterým jsou osobní údaje zpracovávány, nikoli účel, jak se v mnoha případech správci mylně domnívají. Je tedy nutné, aby každý, kdo se rozhodne provozovat kamerový systém, jednoznačně stanovil účel (např. ochrana majetku), pro který hodlá osobní údaje z pořizovaných záznamů zpracovávat. V zásadě je kamerový systém možné použít pouze v případě, kdy sledovaného účelu nelze účinně dosáhnout jinou cestou.
- Zároveň je nutné upozornit na skutečnost, že oznamovací povinnost se podle § 16 zákona vztahuje pouze na správce. Ten je v § 4 písm. j) zákona č. 101/2000 Sb. definován jako subjekt, který určuje účel a prostředky zpracování osobních údajů, provádí zpracování a odpovídá za ně. Na zpracovatele [§ 4 písm. k) zákona č. 101/2000 Sb.], který na základě smluvního vztahu uzavřeného se správcem pouze technicky zajišťuje instalaci, provoz, údržbu a opravy kamerového systému, se oznamovací povinnost nevztahuje.[11]

3.3 Detektiv obchodu

Činnost detektiva obchodu má rysy soukromého detektiva, ale také osoby, která zajišťuje soukromou bezpečnostní činnost (ochrana majetku a osob). Detektiv obchodu má ve zkratce na starosti zajištění ochrany majetku a osob v obchodech, obchodních centrech. Tato činnost je zpravidla prováděna v utajení, skrytým způsobem. Detektiv obchodu nemá uniformu, ani stejnokroj, ale civilní oděv. Detektiv obchodu využívá forem a metod, které se jsou typické pro detektivní činnosti.

Obchodní centrum neboli zákazník, má na výběr ze dvou možností, jak detektiva obchodu pro svou potřebu zajistit. Detektiv obchodu je zajištěn smluvně soukromou detektivní službou, nebo je zde možnost provozování detektiva obchodu vlastním zaměstnancem.[4]

3.3.1 Úlohy detektiva obchodu

Detektiv obchodu má smluvně smluvené úkoly a úkony, které během své služby plní.

- Detektiv obchodu má za úkol kontrolovat a dohlížet na veřejný pořádek v obchodním centru, popřípadě v obchodě.
- Zabraňuje krádežím a vytváří prevenci krádeží a to tak, že vytipuje osoby podezřelé z této aktivity.
- Zabraňuje činnosti kapesním zlodějům tipováním osob podezřelých z této činnosti.
- Provádí činnost pro ochranu zaměstnanců obchodního centra a zákazníku tohoto objektu před útoky na jejich zájmy chráněné zákonem.
- Pokladny mají zvýšenou pozornost detektiva obchodu a to z důvodu uchovávání hotovosti.
- Detektiv konfrontuje nastalé náhlé situace a bezpečnostní zásady s pracovníky, kteří jsou za to zodpovědní.
- Provádí činnost související s nepovoleným prodejem na půdě obchodního centra a snaží se předejít nepoctivému prodeji v obchodním centru. S vědomím vedení obchodního centra podniká kroky k zabránění těmto činnostem.
- Dle požadavků obchodního centra může detektiv obchodu plnit i další činnosti.
  - Personální práce.
  - Prověření obchodních partnerů.
  - Prověření společníků.
  - Konkurenční zpravodajství.

3.3.2 Formy a metody detektiva obchodu

Pro správnou činnost detektiva obchodu je důležité správně určit jeho formy a metody, které bude v praxi využívat.

3.3.2.1 *Detektivní dohled*

Pod detektivním dohledem můžeme nalézt dohled nad osobami a situacemi. Udržování situace bezpečné. Může se jednat také o dohled režimový, nebo o dohled nad určitými osobami.

Detektiv obchodu by měl spolupracovat se všemi ostatními složkami, které jsou v obchodním centru zastoupeny. Může to být fyzická ostraha, nebo monitorovací ostraha. S těmito složkami by měl být detektiv spojen a spolupracovat s nimi v zájmu obchodního centra. Spojení mezi všemi složkami je prováděno přes vysílačky. V neposlední řadě by měl být detektiv ve spojení se zaměstnanci. Tato spolupráce může být zvláště vhodná pro vytipování pachatelů.

3.3.2.2 *Detektivní pozorování*

Detektivní pozorování je typická činnost detektiva obchodu, která může být jak statická, tak pohyblivá. Rozdíl mezi pozorováním fyzické ostrahy a detektiva spočívá v tom, že detektiv tuto činnost provádí v civilním oděvu a fyzická ostraha objektu ve stejnokroji. Tím detektiv získává jakési krytí, které mu napomáhá v jeho činnosti. Tato činnost je využívána na kontrolu a pozorování objektu v zájmu obchodního centra.

3.3.2.3 *Detektivní dokumentování*

Detektivní dokumentování je využíváno pro shromažďování a uchovávání informací v určité podobě pro budoucí využití. Cílem takového dokumentování je informace a data využít v prospěch obchodního centra a to pro jeho statistiky, nebo pro specifické úřady, veřejnost, soudy aj. Využívá se zde souhrn metod kriminalistických, detektivních a technických. Dokumentaci můžeme dělit na různé formy:

- Písemná dokumentace

Skládá se z dokumentů buďto v písemné podobě, nebo podobě elektronické. Jedná se o dokumenty a pořízené písemnosti. Dokumenty musí být řádně označeny jak popiskem, tak datem pořízení a zarchívování.

- Foto-dokumentace

Skládá se výhradně z fotografií v podobě vyvolaných fotografií, nebo digitálních fotografií. Jedná se o dokumentaci pořízenou jako důkaz určitého činu. Podobně jako písemná dokumentace musí obsahovat fotografie popisky a to zejména datum, popřípadě i čas, kdy byla fotografie pořízena, místo kde byla fotografie pořízena a popis toho, co se na fotografii děje.

- Audio-dokumentace

Jde o dokumentaci složenou z audio-nahrávek, které byly pořízeny jako důkaz určitého činu. Audio-nahrávku je možné přepsat do písemné formy, aby nedocházelo k přeslechům a aby nebylo možné audio-nahrávku padělat, nebo upravovat.

- Video-dokumentace

Jde o dokumentaci složenou z video-nahrávek, které byly pořízeny jako důkaz určitého činu. Video-nahrávky jsou pořizovány zpravidla bezpečnostními kamerami, které jsou umístěny v objektu. Tyto nahrávky zachycují určitý děj v reálném čase a dějovou podstatu.

- Věcná dokumentace

Jde o zajištění důkazů, skládajících se ze všech předchozích. Tyto dokumenty by měly být úředně ověřeny a opatřeny podpisem svědka. Tato dokumentace je využívána zásadně pro úřední jednání, nebo soudní spory.

3.4 Boj proti majetkové kriminalitě

Omezování škod vzniklých krádežemi pomocí technického a fyzického zabezpečení nestačí. Proti této kriminalitě je zapotřebí bojovat i pomocí zlepšení statní správy. Ta proti majetkové kriminalitě nepostupuje dostatečně tvrdě rychle. Zprvu by se mělo zrychlit jednání a vyřizování všech kauz a to nejen trestných činů, ale i přestupků. Některé kauzy se táhnou roky a to ne je nepřipustné.

Dnes jsou zákroky proti majetkové kriminalitě častější, než v předchozích letech, avšak výsledek není tak efektivní, jak by bylo potřeba.[14]

4 ROZVOJ MAJETKOVÉ KRIMINALITY

Kriminalita jako taková se vyskytuje už od počátku rozvoje lidské společnosti. Vždy byla a dá se předpokládat, že vždy bude. Vždy budou lidé, co budou v tísnivé situaci a budou si chtít přilepšit krádežemi spotřebního zboží. Budou také lidé, co si budou chtít krádežemi přivydělat, nebo ušetřit své peníze.

Zaměřím se na majetkovou kriminalitu v obchodních centrech za posledních dvacet a budu se snažit popsat její vývoj a určit jistou prognózu do dalších let.

4.1 Dynamika majetkové kriminality

Pojem dynamika majetkové kriminality označuje pohyb a vývoj této kriminality. V našem případě vývoj majetkové kriminality v obchodních centrech za posledních dvacet let.

Když se ohlédneme za majetkovou kriminalitu v posledních letech, můžeme konstatovat, že má kolísavou tendenci. Majetková kriminalita není výjimkou a i ta má tendenci se zvyšovat a snižovat. V naší době je to zapříčiněno hlavně vývojem technologií pro boj s majetkovou kriminalitou, hlavně v elektronických zabezpečovacích systémech. Zloději však nestojí vzadu, ale jejich vynalézavost nezná hranic a proto jde jejich vývoj dopředu s vývojem nových technologií a snaží se přizpůsobit. Jako příklad mohu uvést zavedení jiných než radio-frekvenčních systémů pro zajištění zboží proti krádeži, kvůli jednoduše možnosti odstínění RF vln například obyčejným alobalem. Zloděj si vystele oblek, nebo batoh alobalem a RF vlny nezjistí, že je odnášeno zboží s RF kontrolou.

Díky takovému vývoji a přizpůsobování je majetková kriminalita stále v pohybu a kolísá. V posledních deseti letech ale můžeme registrovat mírnou stagnaci této kriminality. Navzdory tomu se ale stále častěji nepodaří zloděje odhalit a dopadnout. Dle statistik PČR se z oznámených a zaregistrovaných majetkových trestných činů podaří v posledních čtyřech letech vyřešit pouze 40%. Toto číslo je v porovnání s čísly před rokem, kde byla objasněnost okolo 80%, poloviční a velmi malá.

Musíme brát v potaz, že je zde velký rozdíl mezi latentní majetkovou kriminalitou a opravdu nahlášenou a registrovanou majetkovou kriminalitou. V dnešní době je naše populace víceméně smířená s touto kriminalitou a z velké části takové činy nenahlásí a je s nimi smířena jako s možnými ztrátami. Lidé ignorují činy jiných okolo sebe a nestarají se o to, co se děje okolo nich. Z toho vzniká velký rozdíl mezi latentní a registrovanou majetkovou kriminalitou. Je velmi obtížné najít vztah mezi nimi a odhadnout ke kolika

trestným činům se opravdu stalo. Tyto statistiky nejsou nikde vedeny a není možné je přesně vyčíslit. Odhady jsou takové, že až polovina ze všech majetkových trestných činů není nikdy nahlášena, ale jsou to opravdu jen odhady vycházející z viktimizačních výzkumů. Viktimizační výzkum se provádí s obětí trestného činu, zda již v minulosti byla obětí trestného činu. Takový výzkum provádí PČR.[15]

4.2 Prognóza majetkové kriminality

Pojem prognóza majetkové kriminality označuje pohled na budoucí vývoj majetkové kriminality s přihlédnutím na minulé a současné aspekty a dění u nás i ve světě.

Pro prognózu do dalších let musíme zohlednit rozvoj a dnešní stav majetkové kriminality, rozvoj ekonomiky, všeobecnou devalvaci hodnot, členství v Schengenském prostoru a tím otevření hranic a volná migrace osob uvnitř tohoto prostoru, sociální podmínky jako nezaměstnanost. Po zohlednění všech těchto aspektů je možné určit prognózu do budoucích let pro majetkovou kriminalitu v obchodních centrech.

Ekonomika v posledních letech zaznamenala velké kolísání. V roce 2008 přišla celosvětová krize a tím i nárůst cen nejen spotřebního zboží. Tato situace, mimo jiné, napomohla k nárůstu majetkové kriminality. Dnes je tato situace téměř zažehnána a vrací se do normálu. Česká republika patří k zemím, která nebyla nejvíce zasažena touto situací, ale také nepatří k zemím, kterým opětovné vyrovnání se s krizí jde nejrychleji. Majetková kriminalita začala s vyrovnáváním ekonomické situace opět stagnovat a vracet se do obvyklých čísel. Můžeme tedy říci, že pokud se ekonomická situace reálně udrží v průměrných hodnotách, tak i majetková kriminalita, z těchto důvodů, nebude narůstat ani klesat.

Během posledních let doprovází rozvoj populace všeobecná devalvace hodnot. To je problém hlavně u mladistvých a to hlavně díky dospívání a formování v tomto období jejich osobnosti. Mohou přestávat ctít hodnoty a pod vlivem okolí se mohou uchýlovat ke kriminalitě. Tato kriminalita se nazývá juvenilní delikvence. Tato problematika je na vzestupu, dá se proto očekávat další nárůst a tím i větší kriminalita z těchto důvodů. Pokud se nebude aplikovat větší osvěta, bude tato problematika stále na vzestupu.

Další aspekt, který by mohl ovlivnit, a v historii už ovlivnil, kriminalitu a i majetkovou kriminalitu, jsou otevřené hranice a volný pohyb osob mezi státy Schengenského prostoru. Tato situace měla za důsledek hodně věcí, mezi nimi i zvýšení kriminality. Dnes je

migrace stále možná, ale nedochází z tohoto aspektu k nějakým výkyvům kriminality a proto se pravděpodobně ani do budoucna nebude tento trend měnit.

Velký vliv mají na majetkovou kriminalitu zejména sociální podmínky, jako nezaměstnanost. Nezaměstnanost za posledních pět let stagnuje, stále se pohybuje do 10% celkové populace ČR. Dá se ale předpokládat, že pokud dojde k větší změně, ať ž směrem k větší, nebo menší nezaměstnanosti, bude to mít velký vliv na majetkovou kriminalitu. V dnešní době přibývá čím dál tím více osob na pokraji chudoby, což má s velkou pravděpodobností na svědomí právě velká nezaměstnanost. Takové osoby se mohou uchýlovat k majetkové kriminalitě, a jestliže vzroste počet takových osob, můžeme předpokládat i vzrůst majetkové kriminality.

Po zvážení předešlých aspektů, které by mohli mít vliv na majetkovou kriminalitu v obchodních centrech a při přihlédnutí na stav během posledních let, by kriminalita neměla narůstat, ale měla by stagnovat jako doposud.

5 NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ ZABEZPEČENÍ

Obchodní centra jako celek i maloobchody umístěné v nich nejsou vždy nejlépe zajištěné a bylo vhodné je lépe zabezpečit proti kriminalitě. Ať už se jedná o technické zabezpečení, nebo režimové opatření. V obou těchto sférách by se dalo vždy něco zlepšit. Jedná se ale o případ od případu. Pokusím se zde konstatovat všeobecné nedostatky a navrhnout zlepšení, které by vedly ke zlepšení a tím i následnému zmenšení majetkové trestné činnosti a škodám jimi způsobené, nebo k lepšímu zajištění pachatelů, kteří se k takovému jednání uchýlili.

Jak jsem již nastínil, rozdělil bych celkové zabezpečení na dvě sféry. Na režimové opatření, které je zajišťováno pracovníky obchodního centra, nebo bezpečnostních agentur, a na technické zabezpečení obchodních center a maloobchodů v nich obsažených, které jsou zajištěny mechanickými zábrannými systémy, nebo elektronickými zabezpečovacími systémy. V obou z nich je možné najít nedostatky i inovace, které by mohli pomoci ke zlepšení stávajícího stavu.

5.1.1 Režimové opatření

Režimové opatření je v obchodních centrech dnes zajišťováno obchodními centry samotnými, nebo bezpečnostními agenturami. Již tato první věc by se měla změnit. Zaměstnanci obchodních center, kteří pracují na pozicích detektiva obchodu, nebo jako bezpečnostní ostraha v objektu nejsou většinou dostatečně proškoleni. To má za následek menší vnímavost okolního prostředí a tím i menší možnost rozeznat hrozící nebezpečí, které předchází samotné trestné činnosti a následným škodám vzniklých z těchto situací. Tito zaměstnanci by měli být buď speciálně proškoleni, nebo by mělo obchodní centrum zaměstnat na pozice detektiva obchodu a bezpečnostní ostrahy specializovanou bezpečnostní agenturu, která by tyto pozice obsadila proškolenými osobami, které by tuto práci vykonávali lépe a zmenšili by tím i škody pro celé obchodní centrum.

Tím se dostáváme k dalšímu problému. Tím jsou bezpečnostní agentury samotné. Obchodním centrům jde hlavně o zisk a prosperitu. Z toho pramení problém vybírání bezpečnostní agenturu. Různé agentury nabízejí své služby za poměrně rozdílné ceny. V tomto rozdílu se ale skýtají velké rozdíly v organizovanosti a profesionalitě nabízených služeb. Obchodní centra na těchto službách chtějí co nejvíce ušetřit a v konečném důsledku se jim to nemusí vyplatit. Jak cenově, tak poškozením jejich jména. Tyto problémy se

týkají jak obchodního centra, tak bezpečnostních agentur jako celku. A to hlavně v poškozování dobrého jména mezi populací.

Tento problém se dá vyřešit jen jedním způsobem. Obchodní centra by měli najímat bezpečnostní agentury místo vlastních neproškolených zaměstnanců. Také by si měly vybírat takové agentury, které jsou ověřené a jejich zaměstnanci jsou dostatečně a profesionálně proškoleny na pozice, které by měli vykonávat.

U méně nákladných bezpečnostních agentur hrozí také špatné technické vybavení jejich zaměstnanců a s tím související koordinace celého zabezpečovacího personálu v celém objektu. Jedná se zejména o prostředky ke komunikaci mezi sebou. Některé bezpečnostní agentury vybavují své zaměstnance zastaralými, avšak stále plnící svůj záměr, vysílačkami, nebo je takovým zařízením nevybavují vůbec. Takovéto jednání ze strany agentury zpřičiňuje pomalou reakci na vzniklou situaci, nebo zamezuje reakci úplně a tím je zapříčiněna větší kriminální činnost a ztráty z toho plynoucí.

Tento problém se dá vyřešit opět tím, že obchodní centrum bude najímat prověřené, více profesionalizované, ale tím pádem i dražší bezpečnostní agentury. Popřípadě jen inovovat na základě agentury vybavení jejich zaměstnanců, například o head-sety, které umožňují rychlou a kvalitní komunikaci mezi celým systémem bezpečnostní ostrahy objektu. Z toho by měly plynout následné výhody, hlavně pro obchodní centrum, jako zmenšení ztrát zboží a zmenšení majetkové kriminality v objektu.

Zázemí v obchodních centrech pro bezpečnostní ostrahu a detektiva obchodu ve většině obchodních center, hlavně u starších objektů, nebývá dostatečné a poskytuje jen uspokojivý komfort pro práci zaměstnanců v zázemí obchodního centra. To může mít za následek zpomalení všech prací, které jsou v těchto prostorech prováděny. Zlepšení těchto podmínek by napomohlo k rychlejšímu vyřizování administrativních záležitostí a větší možnosti práce na stanovištích fyzické ostrahy objektu.

Problém agentur, které jsou vybrány pro bezpečnostní ostrahu obchodního centra, je také nejednotné a místy i bezmyšlenkovité vypracování projektů ostrahy a ocenění rizik, které se v objektu nachází. Jde hlavně o to, aby projekty vypracovávali na míru celého obchodního centra, to znamená vzetí v úvahu i druh a velikost maloobchodů, které se v objektu nachází. Výsledný projekt by se měl měnit v závislosti na změnách druhů maloobchodů v čase. Změna by tudíž měla být například při změně maloobchodu s potřebami pro zvířata za maloobchod se šperky a jinými cennostmi. Takové změny

v obchodních centrech nejsou výjimkou, ale změna projektu ostrahy tomu většinou není přizpůsobena.

Výjimkou není ani úplná absence režimových opatření v některých maloobchodech. Bylo by zapotřebí v takových případech zpracovat nové maloobchody, nebo maloobchody s absencí režimovou absencí do inovace projektu a zabezpečit tyto části objektu. Nemusí se však nutně jednat jen o maloobchody, ale také o personální zázemí a parkovací prostory obchodního centra, kde může také docházet k trestným činnostem.

Jako zásadní problém obchodních center vidím nezaujetí samotných návštěvníků o trestnou činnost a jejich ignoranci takových činů. Zákazník obchodního centra, nebo maloobchodu většinou nejeví zájem o ochranu zájmů poctivých zákazníků a nenahlásí trestnou činnost, kterou sám viděl. Kvůli těmto nenahlášeným činům většinou není možné vůbec zjistit, že se takový čin stal. Pro tuto problematiku bych navrhoval větší osvětu ze stran obchodních center a bezpečnostních agentur samotných. Kdyby byli zákazníci ochotni hlásit podezřelou činnost, nebo trestnou činnost bezpečnostní ostraze, přispělo by to ke zjišťování těchto činů a ke zmenšování ztrát maloobchodům.

K této problematice se připojuje další nešvar obchodních center a to je malé množství bezpečnostní ostrahy. Pokud by zákazník chtěl nahlásit trestnou, nebo podezřelou činnost, většinou nemá v dostatečné blízkosti ani komu. Pokud by bylo dostatečné množství takového personálu, snad by se výdaje za ně vyplatili zmenšeným počtem krádeží a tím i ztrát.

5.1.2 Technické zabezpečení

Zlepšení v oblasti technického zabezpečení obchodních center by bylo příhodné v celém objektu obchodního centra. Jako první věc, která by mohla pomoci pro zlepšení situace v obchodních centrech, jsou garáže. Garáže jsou většinou málo sledované kamerovými systémy. V takových prostorech se skýtá dobrá příležitost pro kriminalitu a to zejména pro krádeže věcí ze zaparkovaných aut. Pokud by byly tyto prostory lépe zajištěny, mohlo by to působit při nejmenším jako pasivní ochrana proti možným trestným činům. V těchto prostorech se také většinou nepohybuje žádná fyzická ostraha, která by též mohla při nejmenším působit pasivně na možné pachatele.

Problémem všech obchodů, nejen obchodních center, je rozkrádání zboží ze strany dodavatelů. S tím souvisí i špatné monitorování skladů. Tuto problematiku je možné vyřešit dodatečným namontováním kamerového systému.

Dalším problémem obchodních center je špatné zabezpečení zázemí zaměstnanců, zejména místnost pro detektiva obchodu a bezpečnostní ostrahu. Tyto prostory jsou většinou zabezpečeny pouze klasickými dveřmi, které mají zvenčí kouli. Nejdou tudíž zvenčí otevřít bez řádného klíče. Nešvarem zaměstnanců je ovšem jejich nedovírání. V takových případech je velice snadné proniknout do takových prostor a způsobit škody. Tomuto problému lze předejít jednoduchou instalací automatického dovírání dveří.

Jako zásadní problém shledávám absenci elektronických detektorů při vstupu a výstupu z některých maloobchodů. Využitím těchto elektronických detektorů můžeme minimalizovat škody vzniklé trestnou činností. Tento systém můžeme propojit s vstupními turnikety, které jsou v dnešní době velice nízké a pro prchajícího zloděje netvoří téměř žádnou překážku. Turnikety by měly být lépe zajištěny i u pokladen. Tyto změny by měly mít za následek zhoršení úniku.

ZÁVĚR

V dnešní době je majetková kriminalita v obchodních centrech rozsáhlý a každodenní problém. Můžeme říci, že boj proti tomuto druhu kriminality se skládá ze souboru komplexních opatření, která jsou vzájemně propojena a navazují na sebe a je tudíž mnoho možností, jak se s touto problematikou vypořádat. Záměrem této práce bylo poukázat na nedostatky v zabezpečení obchodních center a navrhnout změny pro zlepšení a eliminaci škod vzniklých majetkovou kriminalitou.

V této práci jsem popsal majetkovou kriminalitu v obchodních centrech jako celek. Této problematice jsem se věnoval z pohledu nezaujatého pozorovatele. Je zde věnována pozornost popisu krádeží a jejich vývoji, eliminaci této činnosti a pokusem o návrh na zlepšení zabezpečení proti majetkové kriminalitě.

Jako první jsem definoval pojem obchodní centrum a krádež. Tyto dva pojmy jsou v této práci pilířem, a proto je jim věnováno dostatek prostoru. Zprvu jsou popsány příčiny, znaky a projevy majetkové kriminality. Tyto tři aspekty jsou pro celistvou představu o majetkové kriminalitě klíčové.

Další fáze této práce je věnována krádežím v obchodních centrech. Tyto krádeže jsou rozděleny na krádeže způsobené vloupáním do objektu a na krádeže způsobené při provozu obchodního centra. Delikty způsobené při provozu způsobují největší škody a proto je jim zde věnována největší pozornost.

Na toto rozdělení navazuje nástin technického zabezpečení objektů, bezpečnostního monitorování a práce detektiva obchodu. Tyto aspekty mají za cíl eliminaci majetkové kriminality a tím i minimalizování škod. Největší pozornost je věnována, dnes již hojně zastoupenému, technickému zabezpečení a bezpečnostnímu monitorování objektu.

Na závěr práce je pojednáno o rozvoji majetkové kriminality v posledních letech a prognóze do let následujících. Nechybí ani návrhy pro zlepšení zabezpečení obchodních center, jak v režimovém opatření, tak v technickém zabezpečení. Tyto změny by měly reálně realizovatelné a měly by přinést zmenšení škod.

ZÁVĚR V ANGLIČTINĚ

Nowadays, the crimes against property in shopping malls are great and everyday problem. It could be said, that counter-crime measures in this area are a complex and interconnected body and so there are many ways how this problem can be dealt with. The aim of this thesis is to reveal the weaknesses in the security of shopping malls and to suggest some changes that would improve the security and to decrease the amount of damage done by the property crimes.

This thesis generally described the crimes on the property. My aim was to map the situation as an impartial observer. The thesis is focused on the description of thefts and their evolution as well as elimination of such acts and on improvement of elimination and security at the same time.

The terminology of shopping mall and theft was defined for the first time. These two terms are crucial for this thesis therefore an appropriate amount of space is dedicated to them. At first the causes, characteristics and signs of property crimes are described. These three aspects are cornerstones for proper understanding the property crimes.

Another part of the thesis focuses on thefts in shopping malls. These thefts are further divided into the breaking and entering thefts and thefts made as shoplifting. Because of the greate damage the shoplifting is described in more details here.

The shoplifting is followed by the description of security measures employed in the shopping malls – technical background, CCTV technology and the work of security guard. These areas aim to elimination of property crimes and minimizing the damages. The stress is put on the technical and CCTV issues of security as they are widely used today.

The conclusion of thesis deals with the history of property crimes and the prognosis for the upcoming years. The suggestions for improvement in security, both in routine and technical background are also present. These changes should be easily applicable and should bring decrease in amount of damages made by property crimes.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] BRABEC, František. *Bezpečnost pro firmu, úřad, občana*. 1.vyd. Praha: Public History, 2001, 400 s. ISBN 80-864-4504-6.
- [2] BRABEC, František. *Hlídací služby*. Praha: Eurounion, 1995, 259 p. ISBN 80-858-5812-6.
- [3] BRABEC, František. *Ochrana bezpečnosti podniku*. 1. vyd. Praha: Eurounion, 1996, 203 s. ISBN 80-858-5829-0.
- [4] BRABEC, František. *Soukromé detektivní služby*. 1. vyd. Praha: Eurounion, 1995, 199, 63 s. ISBN 80-858-5816-9.
- [5] ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Policejní psychologie*. Vyd. 3. Praha: Portál, 2000, 254 s. ISBN 80-717-8475-3.
- [6] IVANKA, Ján. *Mechanické zábranné systémy*. Vyd. 1. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2010, s. 4. ISBN 978-80-7318-910-5.
- [7] KAMENÍK, Jiří a František BRABEC. *Komerční bezpečnost: soukromá bezpečnostní činnost detektivních kanceláří a bezpečnostních agentur*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2007, 338 s. ISBN 978-807-3573-096.
- [8] KŘEČEK, Stanislav. *Ochrana majetku systémy průmyslové televize*. Vyd. 1. Praha: Grada, 1997, 183 s. ISBN 80-716-9402-9.
- [9] LUKÁŠ, Luděk. 1. vyd. Zlín: VerBuM, 2011, 316 s. ISBN 978-80-87500-05-7.

INTERNETOVÉ ZDROJE

- [10] Spotřební materiál.[online].[cit. 2013-04-22]. Dostupné z: <http://www.razak-shop.cz/spotrebni-material-pro-am-systemy/dr-etiketa-bila>
- [11] Zakladní informace o kamerových systémech.[online].[cit. 2013-04-23]. Dostupné z: <http://www.orisplus.cz/de-zakladni-udaje>
- [12] Aktualne.cz. *Ze zemí EU se nejvíce krade v Česku, ukázal průzkum* [online]. 2009 [cit. 2013-04-21]. Dostupné z: <http://aktualne.centrum.cz/ekonomika/nakupy/clanek.phtml?id=653383>
- [13] Radiofrekvenční systémy.[online].[cit. 2013-04-22]. Dostupné z: <http://www.orisplus.cz/de-radiofrekvencni-systemy>
- [14] CEJP, Martin a Alena MAREŠOVÁ. *Variantní scénáře vybraných druhů kriminality* [online]. Vyd. 1. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2008, 111 s.[cit. 2013-05-02]. Studie (Institut pro kriminologii a sociální prevenci). ISBN 978-807-3380-748.
- [15] Kriminalita. *Policie České republiky* [online]. 2010 [cit. 2013-05-04]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>
- [16] *Sbírka zákonů Česká republika* [online]. Břeclav: Moraviapress[cit. 2013-04-20]. ISBN 1211-1244.
- [17] Radiofrekvenční systémy ochrany zboží (EAS).[online].[cit. 2013-04-22]. Dostupné z: <http://www.macom-security.cz/radiofrekvencni.php>
- [18] *Trestní zákoník* [online]. 2009[cit. 2013-05-20]. 40/2009 Sb. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=68040&nr=40~2F2009&rpp=15#local-content>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

AM	Akusto-magnetické
ČR	Česká republika
EM	Elektromagnetické
EZS	Elektronické zabezpečovací systémy
GSM	Global System for Mobile communications
IP	Internet Protocol
JTS	Jednotná telefonní síť
MHz	MegaHertz
PČR	Policie České Republiky
RF	Radio-frekvence
SBS	Soukromá bezpečnostní služba

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Radiofrekvenční systém ochrany zboží[17]	20
Obrázek 2: AM samo lepící etiketa.....	21